

# LISTRY

JAR 2023  
LESNEJ PEDAGOGIKY



www.lesnapedagogika.sk • +421 45 5314 268 • info@lesnapedagogika.sk

## LESY LIEČIA – TELO I DUŠU

Asi v tomto čase už môžeme povedať, že doznieva jar. Jar je obdobie prechladnutí, chrípok, únavy a čoraz väčšia sila slnečných lúčov dodáva živým organizmom viac energie. Je prirodzené, že príroda zaraďuje do svojho šatníka sviežu zelenú (veď vieme – jar je buky), láka svojimi omamnými vôňami a vôbec život v nej sa obnovuje.

Rôzne typy prostredí, aj tých prírodných, pôsobia rôzne na jednotlivcov i skupiny ľudí. Výskum realizovaný s nemeckými študentami, ktorí hodnotili obrázky prírody zistil, že uprednostňujú **miesta v prírode**, ktoré sú známe, obsahujú viaceré zložky prírody, najmä dospelé stromy a vodu. Výskum *Ulricha* tiež dokázal, že u ľudí došlo k **zvýšeniu serotonínu**, ktorý je považovaný za hormón šťastia, po tom ako im ukázal iba fotky s prírodou. Japonskí vedci hovoria aj o tzv. **lesnom kúpeli**, teda prechádzke v lese ako metóde, ktorá redukuje stres. *Shinrin-yoku* je prechádzka alebo zotrúvanie v lese za účelom **zlepšenia zdravia**, je to forma relaxácie v Japonsku.

Vo všeobecnosti sa viac zameriavame na liečenie ako **prevenciu v ochrane a podpore zdravia**, či už fyzického alebo duševného. Nedostatok kontaktu s prírodou, hlavne v mladom veku, znižuje schopnosť ochrany pred psychologickým stresom a príležitosť pre pozitívne oživenie (omladenie). Odvrátenie od spoločnosti od prírody je spojené s nižšou empatiou k prírode a záujmom o prírodu a tiež menším záujmom v environmentálnych snahách. Udržateľnosť planéty je nielen o tom - byť dobrým človekom, napríklad separovať a pod., ale je to aj o **udržiavaní úzkeho osobného vzťahu s prírodou**.

Príroda, okrem toho, že ponúka mnoho liečivých látok, rastlín, produktov, **повzbudzuje i našu dušu**, je ako „vizuálne válium“ – liek proti úzkosti. Podporuje pozitívne myšlienky, znižuje hnev a agresívne reakcie. Už 40 minútová prechádzka v lese navodzuje lepšiu náladu a pocit vitality, energie, nasadenia. Mnohí z nás majú **spomienky na svoje detstvo**, ktoré sú spojené s hrami vonku, čerstvým vzduchom, s vôňou zeme, kvetov, stromov, naplnené radosťou, bezstarostnosťou, šťastím. Ako sme rástli a dospievali a dospeli, čas strávený v prírode sa skracoval (*zamysleli ste sa? – však je to tak*). S rozvojom technológií sa prírode vzdalujeme viac a viac. Popieraním prírody popierame súčasť nášho dedičstva i samých nás.

***Nechceli by ste sa túto jar aspoň na chvíľu vrátiť do detských čias, do hier v lese a prejsť sa po ňom so zvedavými očami a otvorenou dušou? Veď stačí aj 40 minút.***

Použitá literatúra: SELUB, E. M., LOGAN, A. C.: Your Brain on Nature. Friesens Corporation, 2012.



## SPRÁVA O LESNEJ PEDAGOGIKE AKO SÚČASTI

### ENVIRONMENTÁLNEJ VÝCHOVY ZA ROK 2022

Národné lesnícke centrum – Centrum transferu poznatkov a lesnej pedagogiky z poverenia MPRV SR vypracovalo v spolupráci s realizátormi aktivít lesnej pedagogiky na Slovensku Správu o LP za rok 2023.

- V roku 2022 bolo uskutočnených **839 aktivít lesnej pedagogiky** z toho 459 bolo realizovaných š.p. LESY SR. Z toho sa až 61% z nich uskutočnilo v exteriéri.
- Najviac podujatí s lesnou pedagogikou sa uskutočnilo v priebehu mesiacov **apríl, máj a jún**.
- Najčastejšie témy programov lesnej pedagogiky: **Život v lese, Les v rôznych podobách, Medveď, Les cesta k poznaniu a ozdraveniu, Včely** a mnoho iných.
- Akreditovaný kurz lesnej pedagogiky absolvovalo **39 účastníkov** a v súčasnosti je na Slovensku vyškolených **444 certifikovaných lesných pedagógov** z rôznych lesníckych inštitúcií.
- Aktivít lesnej pedagogiky sa na rôznych podujatiach zúčastnilo **53 820 účastníkov**, z toho 37 719 účastníkov sa zúčastnilo na aktivitách lesnej pedagogiky štátneho podniku LESY SR.
- **Najzastúpenejšou kategóriou** účastníkov aktivít lesnej pedagogiky sú „**Žiaci ZŠ**“.
- Akreditované inovačné vzdelávanie „**Učenie o lese**“ absolvovalo **16 učiteliek** z materských škôl, základných škôl a účastníci v rámci profesijného rozvoja. V súčasnosti je na Slovensku vyškolených **76 pedagógov** predprimárneho vzdelávania.

Údaje pre štatistické spracovanie, charakteristiku subjektov z akcií jednotlivých subjektov poskytli: LESY SR š.p.; ŠL TANAPU; Mestské lesy v Bratislave; Mestské lesy Košice, a.s.; Vojenské lesy a majetky SR, š.p. Pliešovce; LESNÉ HOSPODÁRSTVO INOVEC, s.r.o.; Lesy mesta Spišská Belá, s.r.o.; Lesy mesta Podolínec, s.r.o., Mestské lesy Jelšava, s.r.o.; Mestské lesy Kremnica, s.r.o.; LESY MESTA BREZNO, s.r.o. a SZČO.

### JAR PRINÁŠA SVIATOK LESOV

Medzinárodný deň lesov – 21. marec – sme si tohto roku pripomenuli témou „ZDRAVÉ LESY PRE ZDRAVÝCH ĽUDÍ“, ktorej *klúčové posolstvá* sú:

- Lesy sú prírodné lekárne
- Zdravé lesy nás chránia pred chorobami
- Lesy posilňujú naše duševné a fyzické zdravie
- Lesy zohrávajú ústrednú úlohu v boji proti najväčšej zdravotnej hrozbe, ktorej ľudstvo čelí: klimatickým zmenám.
- Lesy sú ohrozené a potrebujú našu pomoc.



## ZDRAVÉ LESY PRE ZDRAVÝCH ĽUDÍ



### 21. marec 2023 Medzinárodný deň lesov

Milí kolegovia, veríme, že ste sa aj vy pripojili k oslavám Medzinárodného dňa lesov pre Vás vhodnou formou a pripomenuli si tento sviatok lesov s Vašou cieľovou skupinou.

*Tipy na aktivity LP spolu s plagátom a videofilmom sú stále k dispozícii v chránenej sekcii pre lesných pedagógov na stránke [www.lesnapedagoqika.sk](http://www.lesnapedagoqika.sk), informácie na <https://www.facebook.com/lesnapedagoqika>*

*Kampaň podporilo Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR.*

## KEDY MÁ TAJOMSTVO OSTAŤ TAJOMSTVOM A NAOPAK, KEDY JE DOBRÉ KEĎ SA ODHALÍ?



Odpoveď na túto otázku budeme hľadať počas magického **13. ročníka** celoslovenskej kampane **LES UKRYTÝ V KNIHE**, ktorý je opradený záhadami a nesie sa v duchu **TAJOMSTIEV LESA**. Budeme ich spoločne odhaľovať v knižniciach čítaním z knihy od Miroslava Sanigu *Rozprávky spod Čierneho kameňa*, ktoré obohatíme aktivitami lesnej pedagogiky. Kampaň podporuje rozvoj čitateľskej a prírodovednej gramotnosti detí, poukazuje na význam lesa a lesníctva pre spoločnosť prostredníctvom kníh s prírodovedným zameraním. Doplnkovou aktivitou projektu je korešpondenčná súťaž o NAJ LESNÚ KNIHU, v rámci ktorej budú tohto roku deti

## LESNÍCKE DNI 2023



Po troch rokoch sa **Lesnícke dni vracajú** na **Námestie SNP do Zvolena – mesta lesníctva**, kde sa **21. apríla 2023** uskutoční ich slávnostné otvorenie. Jarné obdobie je spojené s očistou tela a keďže na medzinárodnej úrovni rezonuje téma zdravých lesov pre zdravých ľudí (21. marec – Medzinárodný deň lesov) aj Lesnícke dni rozvíjajú tento koncept v podobe motto **LESY LIEČIA – telo i dušu**. Vplyv lesa na fyzické zdravie je známy, ale v dnešnej dobe treba hovoriť viac aj o potrebe psychického zdravia, ktoré vie prostredie lesa samo o sebe podporiť. Takže, ako hovorí jedno z posolstiev tohto ročníka, **“Keď vás niečo trápi, prejdite sa po lese...”** A na tú prechádzku po lese potrebuje človek cesty, chodníčky, rozhľadne, a preto je dobré, že lesníci **opatrujú naše lesy, lebo ony sú pre naše žitie a zdravie nenahraditeľné!** Nielen symbolicky sa v spolupráci s Národnou transfúznou službou k Lesníckym dňom pridáva i organizovaný odber – **Zelená kvapka krvi**.

Ďalšie aktivity Lesníckych dní sú: Lesná pedagogika – Liečivá sila prírody – Cvičenie s palicou – Na slovíčko s psychologičkou – Prvá pomoc v lese – Aveterapia – Canisterapia – Lesnícke pochúťky a guľáš – Prírodné koreniny – Pramenitá voda z lesa – Rozhovory s lesníkmi – CT skener guľatiny dreva – Čítanie z denníka lesníka, lesnícke publikácie – Ukážky lesníckych činností, poľovníctva, včelárstva.

vymýšľať LESNÚ HÁDANKU v textovej alebo kreslenej forme. Všetkých úspešných účastníkov projektu, vrátane lesného pedagóga, oceníme na slávnostnom vyhodnotení kampane dňa 16. júna 2023 v Krajskej knižnici Ľudovíta Štúra vo Zvolene.

Milí lesní pedagógovia, pozývame Vás do knižníc od 1. apríla do 22. mája 2023 na stretnutie s deťmi pri čítaní z knihy o lesných tajomstvách.

Aj tohto roku sme pre Vás pripravili metodický online seminár dňa **29. marca 2023 o 13,00 hod.**, kde Vám priblížime tému a odporučíme vhodné aktivity lesnej pedagogiky.

**Plagát a ďalšie materiály k projektu nájdete v chránenej sekcii pre lesných pedagógov na [www.lesnapedagogika.sk](http://www.lesnapedagogika.sk), informácie na <https://www.facebook.com/lesnapedagogika>.**

*Partnermi projektu sú: Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR; LESY SR, š. p.*

V jednotlivých regiónoch Slovenska, napríklad v Bratislave, Kežmarku, Trenčíne, v Košiciach, v Čiernom Balogu organizujú lesnícke inštitúcie aj ďalšie aktivity pod hlavičkou Lesníckych dní. Viac informácií na [www.lesnickedni.sk](http://www.lesnickedni.sk); FB/lesnickedni.

Pod záštitou ministra pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR

17. ročník celoslovenského podujatia

# LESY liečia telo i dušu

Staráme sa o lesy, lebo ony sú pre naše žitie a zdravie nenahraditeľné!

## 21. APRÍL 2023

NÁMESTIE SNP, Zvolen

08.00 – 11.30  
Zelená kvapka krvi, Štátna knižnica Zvolen, organizovaný odber krvi v spolupráci s Národnou transfúznou službou

10.00 LESY LIEČIA – otvorenie 17. ročníka Lesníckych dní  
10.45 ZASAH HASIČOV PRI LESNOM POŽIARI, HAZ BĚ  
11.00 VODNÍ AKO VÍTKI, sobotiar z ZS MŠM, Hella Štátnické Bane  
12.00 CVIČENIE S DREVĽOVOU PALICOU  
13.00 SLNEČNÉ LÍČKO, ZUS Čičava, DPS Práma  
14.00 NÁDHERNÉ LIEČIVÉ TŮNY, ZUS Slnáč  
15.00 PRSTEN, ZUS Čičava  
16.00 RADOSŤ PŮHYBU, Tanečná Biela Zuzana  
17.00 MALÝ PRINC NA ZEMI, DPS Zomilka Zvolen  
19.00 Zuzana Mikulcová  
20.00 PETER LIPA

Lesná pedagogika – Liečivá sila prírody – Rozhovory pre dušu a zdravie – workshopy pre stredoškólov – Prvá pomoc v lese – Aveterapia – Canisterapia  
Lesnícke pochúťky a guľáš – Rozhovory s lesníkmi  
3D CT skener guľatiny dreva – Čítanie z denníka lesníka, lesnícke publikácie  
Ukážky lesníckych činností, poľovníctva, včelárstva  
Volný vstup na vežu kostola Sv. Alžbety

35 rokov semenárskej kontroly 125 rokov lesníckeho výskumu

„Keď ťa niečo trápi, prejd sa po lese...“ [www.lesnickedni.sk](http://www.lesnickedni.sk)

Podpora partneri:

Štúdium mladých študentov DELESUN 2022/2023 pokračovalo 5. odbornou prednáškou na tému Lesná ťažba a drevo - obnoviteľná surovina.

- Koľko dreva sa ťaží v našich lesoch? Aké drevo sa používa na výrobu papiera? Kedy hrozia v lesoch lesné požiare? Kam treba zavolať, keď som svedkom požiaru? Toto je len časť zaujímavých otázok, na ktoré žiaci dostali odpovede od doc. Martina Lieskovského a doc. Andrey Majlingovej z Lesníckej fakulty TUZVO.
- Odborná prednáška bola doplnená praktickou ukážkou a možnosťou vyskúšať si spíliť strom na trenážeri ťažbového stroja a tiež tréning "Ako správne založiť a uhasiť oheň".
- V jarnom období študenti spoločne s lesnými pedagógmi oslávia Medzinárodný deň lesov a v Apríli - mesiaci lesov strávia školský deň plný aktivít lesnej pedagogiky s lesnými pedagógmi z Vojenských lesov a majetkov SR, š.p.

🌿 Projekt Detská lesníčka univerzita už 13. rok pripravuje Národné lesnícke centrum s podporou Vojenských lesov a majetkov SR, š.p. a štátneho podniku LESY Slovenskej republiky.



## LESU ZDAR!

Tento pozdrav je nám lesníkom veľmi dobre známy, v obmene si ho medzi sebou hovoria aj tínedžeri – Nazdar! A preto bolo celkom prirodzené, že lesnícky pozdrav bol inšpiráciou pre názov nového projektu lesnej pedagogiky určeného práve stredoškólakom. Navyše, v lesnej pedagogike je to cieľová skupina, s ktorou majú lesní pedagógovia najmenej skúseností a ktorá v krátkej budúcnosti dostane možnosť rozhodovať o stave našej krajiny.

Cieľom projektu LESU ZDAR! je ovplyvniť hodnoty a postoje mládeže k lesnému hospodárstvu a zároveň ho predstaviť ako otvorený a moderný sektor. Tiež informovať o produkcii drevnej suroviny ako nástroji na zmierňovanie zmeny klímy a ponúknuť mládeži osvojiť si praktické zručnosti týkajúce sa lesníckych činností a starostlivosti o les.

NLC v spolupráci s lesníkmi a lesnými pedagógmi oslovilo 6 stredných škôl zo Zvolena, Banskej Štiavnice, Banskej Bystrice, Turčianskych Teplíc a Kežmarku. Študentov čakajú 3 zážitkové dni s lesníkmi (z rôznych lesníckych subjektov), ktoré budú zamerané na predstavenie základných informácií o lesníctve, exkurziu odborného lesníckeho pracoviska, zážitkový workshop lesnej pedagogiky, sprevádzanie lesníkom po lese a vyskúšanie si lesníckych

činností, lesné world café – diskutovanie a argumentovanie o mýtoch a faktoch v lesníctve. Samotné hodnotenie úrovne povedomia študentov o lesníctve a environmentálnych témach sa bude realizovať formou dotazníka pred aktivitami a po nich, čím bude možné zmerať i vyhodnotiť zmeny v ich postojoch a hodnotách k lesnému hospodárstvu a porovnať ich s kontrolnou vzorkou študentov, ktorí vyššie spomenuté aktivity s lesníkmi neabsolvujú.

Benefitom pre zapojené školy je optimalizácia edukačnej praxe a nové partnerstvá spolupráce. Pre pedagógov je to možnosť podieľať sa na tvorivom výstupe – metodickom materiáli lesnej pedagogiky pre stredné školy. A pre študentov okrem rovesníckeho učenia i možnosť zažiť bádateľské, zážitkové a odborné edukačné aktivity o lese a lesnom hospodárstve v reálnych podmienkach.



## STROMY NAŠICH LESOV UKRYTÉ V DREVENÝCH KNIHÁCH

Predseda Slovenskej lesníckej komory a lesný pedagóg Ing. Igor Vizslai vytvoril sadu drevených kníh, vyrobených z pôvodných drevín rastúcich na Slovensku.

Originálna sada pozostáva z **21 drevených kníh** - každá z nich je vyrobená z konkrétnej dreviny, nesie svoj príbeh, ale svojím obsahom prináša čitateľovi špecifické informácie o danej drevine.

Predseda Komory, ako tvorca myšlienky i realizátor projektu daroval 4 sady pre potreby vzdelávania v oblasti lesnej pedagogiky i lesníckeho múzejníctva: Národnému lesníckemu centru - Centru transferu poznatkov a lesnej pedagogiky, Lesníckemu a drevárskemu múzeu vo Zvolene, Lesnej škole v Leviciach, ako aj štátnemu podniku LESY SR.

Sada drevených kníh sa v budúcnosti rozrastie o ďalšie dreviny, čím bude komplexne predstavovať 52 lesných drevín rastúcich na Slovensku.



## LESNÁ PEDAGOGIKA NEPOZNÁ HRANICE

Národné lesnícke centrum – Centrum transferu poznatkov a lesnej pedagogiky (NLC-CTPLP) pokračuje v úspešnej medzinárodnej spolupráci v oblasti environmentálneho vzdelávania a pozitívnej prezentácii lesníctva. V ostatných rokoch NLC– CTPLP v spolupráci s ukrajinskými partnermi úspešne realizovalo projekt, ktorého výsledkom bola Konceptia lesnej pedagogiky pre podmienky Ukrajiny.

V minulom roku bol v rámci programu **SlovakAid** schválený pre **Moldavsko** projektový zámer: *Transfer poznatkov a zvyšovania povedomia o udržateľnom využívaní prírodných zdrojov na príklade lesnej pedagogiky*. Realizácia projektu za začala v novembri 2022 a počas nasledujúcich 18 mesiacov sa zameria na transfer poznatkov a skúseností zo slovenskej

strany do Moldavska. Hlavné aktivity projektu sú orientované na transfer poznatkov z oblasti lesníctva, najmä obnovy lesov a monitoringu, ako aj posilnenie pedagogických zručností pedagogických zamestnancov a lesníkov prostredníctvom seminára a environmentálneho vzdelávania na príklade lesa (aktivity lesnej pedagogiky). Aktivity projektu budú venované aj príprave lesníckych dní v Moldavsku. Hlavným partnerom projektu je Lesnícka štátna agentúra Moldavskej republiky a ďalším partnerom je Asociácia žien v lesníctve v Moldavskej republike. Náklady na projekt sú vo výške 96 tisíc € s 10% spolufinancovaním.



SLOVENSKÁ AGENTÚRA  
PRE MEDZINÁRODNÚ  
ROZVOJOVÚ SPOLUPRÁCU

## LESNÉ INŠPIRÁCIE

### TIP NA AKTIVITU

**LESNÉ ETÁŽE** (variant detskej hry sochy) od Evy Vakulovej z NLC

Lesný pedagóg vysvetlí pojem lesné etáže, ich rozdelenie a ukáže ako sa budú jednotlivé etáže znázorňovať telom. Koreňovú etáž znázorňujú nohy do písmena „V“ v sede. **Pri machovej etáži** je potrebné si kľaknúť kolenami na zem a byť zbalený do kľbka čo najbližšie k pôde. **V bylinnej etáži** deti stále kľacia ale pozerajú sa už ako „kvietky“ vôkol seba. **Krovitá vrstva** je stredná a telom ju znázorníme tak, že nohy sú pokrčené v miernom podpore. Vzpriamený stoj predstavuje **stromovú vrstvu a korunová vrstva je stoj so**

**vzpaženými rukami**. Deti stoja v rade vedľa seba. Lesný pedagóg stojí oproti deťom vo vzdialenosti asi 10 m, je k nim otočený chrbtom a zvolá povel „**vrstva machová**“ a rýchlo sa otočí k deťom tvárou. **Úlohou** detí je urobiť **1 krok vpred a telom znázorňovať jednotlivé etáže** podľa pokynu lesného pedagóga, kým je k nim otočený chrbtom. Len pri koreňovej etáži **nevykročia** 1 krok vpred. Keď je pedagóg opäť otočený tvárou k deťom už sa **nesmú hýbať** a meniť polohu. Ten kto sa hýbe, alebo sa snaží zmeniť nesprávnu polohu do správnej, vypadne z hry. Takto postupujú deti vpred, pričom **vítazí** to dieťa, ktoré príde na úroveň lesného pedagóga ako **prvé**. Víťaz vystrieda lesného pedagóga - dáva pokyny na znázornenie etáží lesa, deti sa opäť postaví do radu na štart a hra sa opakuje od začiatku.

**JARNÝ OBRÁZOK** od Katky Hyžovej z VLM SR, š.p.

**Pomôcky:** kartónový rámik, lepiaca páska a les plný prírodného materiálu.

Lesný pedagóg pripraví pre deti **rámik, z kartónovej krabice**. Zo zadnej strany nalepí súvislú vrstvu **lepiacej pásky**. Úlohou detí je na lesnej vychádzke vytvoriť vlastný jarný obrázok z prírodného materiálu. **Detská kreativita nepozná hraníc**. Pre dotvorenie témy môže lesný pedagóg poskytnúť obrázky spevavcov a lesných zvierat. V prípade **nepriaznivého počasia** môže byť aktivita vhodná aj do triedy, kedy lesný pedagóg prinesie prírodný materiál priamo z lesa.

## MAREC MESIAC KNIHY

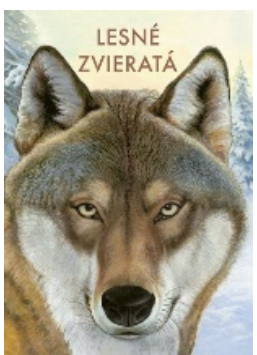
### VIETE, PREČO JE MAREC MESIAC KNIHY?

Tradícia, prečo marec dostal prívlastok mesiac kníh, tkvie v masovej akcii, ktorú iniciovalo Ministerstvo kultúry spolu so Zväzom československých spisovateľov, nakladateľmi či knižnými obchodmi v roku 1955. K myšlienke zvýšenia počtu čitateľov sa pripojili organizácie a občania, ktorí pravdepodobne na počesť ľudového básnika a zberateľa kníh Mateja Hrebendu, za mesiac kníh zvolili marec. Tým vzdali úctu mesiacu, v ktorom sa narodil aj zomrel tento významný širiteľ a milovník knižnej kultúry. Či už patríte k verným „knihomolom“ alebo ste príležitostný marcový čitateľ, nezabudnite, že knihy treba čítať s láskou. Prinášame Vám pár tipov na jarné čítanie pre všetky vekové kategórie:



**Rok v horách** /Małgosia Piątkowska/ odporúča Martinka (3 roky)

Interaktívna knižka pre najmenších, ktorá zachytáva zmeny na horských úbočiach, stráňach a štítoch počas roka. Malý čitateľ spozná bohatstvo a rôznorodosť horskej flóry a fauny. S *Rokom v horách* môžete stráviť celé hodiny. Táto mimoriadna kniha podnecuje predstavivosť, rozvíja všímavosť, schopnosť logicky myslieť a hľadať súvislosti a povzbudzuje rozprávačstvo, no predovšetkým je zárukou skvelej zábavy.



**Lesné zvieratá** /Holger Haag/ odporúča lesná pedagogička Majka z OZ Podunajsko, LESY SR, š.p.

Objavte skutočnú krásu 15 divožijúcich zvierat. Chceli by ste stretnúť ozajstného vlka? Radi by ste si obzreli medveďa zblízka, alebo by ste sa chceli zadiť srncovi hlboko do očí? Vo voľnej prírode je to priam

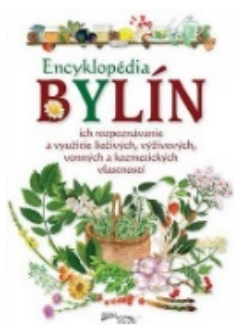


nemožné, lebo zvieratá sú plaché a pred ľuďmi sa schovávajú. V tejto knižke sa vám však ukážu v celej svojej kráse.



**Baktérie: Veľký svet malých mikróbov** /Steve Mould/ odporúča Marko (9 rokov)

Pozri sa bližšie na baktérie, vírusy a ďalšie choroboplodné zárodky v tejto úžasnej knihe o mikrobiológii. Vieš, že prvé baktérie sa objavili už pred 3,6 miliardami rokov? Teda oveľa, oveľa skôr ako ľudia? Počul si, že existuje jeden neveriteľný druh baktérií, ktoré sú trikrát lepkavejšie ako superlepidlo.



**Encyklopédia bylín** /Paola Mancini, Zuzana Kliniecová/ odporúča manželka lesníka, Gabika z Roháčov

Rodinná encyklopédia o liečivej sile rastlín - deti si môžu kresliť podľa predlohy kresieb v knihe, stredoškólači mať prehľad naprieč druhmi bylín, dospelý skúšať recepty, či fytoterapiu. Základom je inšpirácia hľadať tieto byliny v prírode, možno spolu ako rodina.



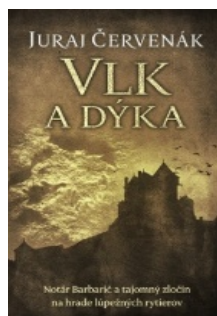
**Ako byť šťastný** /Veronika Folentová, Vitalia Bella/ odporúča lesná pedagogička Aďa z NLC

Skúsené novinárky sa v knihe pokúsili uchopiť ľudskú snahu o spokojný život zo všetkých strán – od narodenia cez obdobie dospievania, hľadania životného partnera a výchovu vlastných detí až po starobu a smrť. Ich rozhovory s odborníkmi idú do hĺbky tém ako sú vzťahy, starnutie, priateľstvo, vyhorenie, spoločnosť, výchova detí. Práve problémy v týchto oblastiach nás robia nespokojnými a nešťastnými.



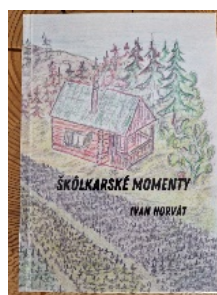
**Posledné zelené údolie** /Mark Sullivan/ odporúča lesná pedagogička Veronika z NLC

Koncom marca 1944, keď sa Stalinove vojská tlačia na Ukrajinu, stoja Emil a Adeline pred jedným z najťažších rozhodnutí. Majú čakať na vpád sovietskeho medveďa a riskovať, že ich pošlú na Sibír? Alebo majú nasledovať vlkov – vražedných nacistických dôstojníkov, ktorí sa zaviazali chrániť „čistokrvných“ Nemcov. Je to kniha plná života, lásky, obetavosti, nádeje, ale aj bolesti, smútku a zla. Príbeh o tom, ako sa dá zmeniť náš život k lepšiemu, hoci čelíme ťažkostiam a problémom. To je veľmi silný odkaz autorovho príbehu.



**Vlk a dýka** /Juraj Červenák/ odporúča lesná pedagogička Dáška z NLC

Ďalšia kniha zo série historických detektívok banskoštiavnického spisovateľa Juraja Červenáka. Notár Barbarič tentoraz na vlastnú päsť čelí záhade, ktorá zdanlivo nemá riešenie. Šlo o útek, o únos či dokonca vraždu?



**Škôlkarské momenty** /Ivan Horvát/ odporúča sám autor, lesný pedagóg a pestovateľ Ivo

Lesník, škôlkár mal sen porozprávať svoj príbeh a podeliť sa so svojimi zážitkami, a tak napísal knižku. Ako sám hovorí „Veľa som stratil, ale veľa som aj získal - životná skúsenosť, ktorú nedokáže nič vyvážiť“. Kniha plná veselých i smutných spomienok prežitých v lese pri zrode mladých sadeničiek v lesnej škôlke, kde sa každý rok začína nový kolobeh života stromu i človeka.

